

Norsk studentorganisasjon

Lakkegata 3 / 0187 Oslo

T: 22 04 49 70

F: 22 04 49 89

E: nso@student.no

W: www.student.no

Høringsuttalelse

Høring - Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) - tementet

"Læringsutbyttebeskrivelsene må gi en logisk sammenheng mellom ningsnivåene."

Generelle merknader

Norsk studentorganisasjon (NSO) takker for muligheten til å komme med innspill til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring (NKR). NSO støtter i all hovedsak Kunnskapsdepartementets (KD) forslag til rammeverk. Vi er positive til NKR fordi det vil fremme mobilitet, samt at et NKR som senere knyttes opp til det europeiske kvalifikasjonsrammeverket (EQF) vil bidra til at den norske gradsstrukturen kan anerkjennes i Europa. Godkjenning av utdanning er fortsatt en stor utfordring for norske og europeiske studenter. NSO vil peke på at Bologna- Follow-Up-Group har nedsatt en egen arbeidsgruppe på "recognition", som svar på disse utfordringene og at tematikken omkring godkjenning/ innpass av utenlandsk utdanning fortsatt er et sentralt hinder for studentmobilitet. Ved å implementere NKR og relaterer denne til EQF vil dette være et viktig hjelpemiddel for norske studenter som ønsker å innpasse eller få godkjent utenlandsk utdanning eller kvalifikasjoner. Det er viktig at det foreslåtte NKR beskriver dagens utdanningssystem, og ikke blir en politisk kamp for å endre dagens utdanningssystem. Dersom det kommer høringssvar som tar til orde for en endring av dagens system, håper NSO at KD løfter denne debatten vekk fra diskusjonen om NKR.

Det er viktig at læringsutbyttebeskrivelsene gir en logisk sammenheng mellom de ulike utdanningsnivåene i rammeverket. Læringsutbyttebeskrivelsene har blitt utarbeidet som delrammeverk for de ulike utdanningskategoriene, og læringsutbyttebeskrivelsene for videregående skole og fagskoleutdanningene er dermed ikke i tilstrekkelig grad harmonisert i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning (fastsatt av KD mars 2009). Dette gjelder hva som beskrives (hvilke krav som settes til de ulike nivåene), terminologi og detaljeringsgrad.

Det må sikres en nødvendig sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelsene på ulike nivåer, og da særlig når det gjelder progresjonen mellom de ulike nivåene. Denne utfordringen har blitt særlig aktuell ettersom man i Norge har valgt en fremgangsmåte hvor det har blitt utarbeidet delrammeverk som siden skal harmoniseres inn i ett helhetlig rammeverk. De ulike delrammeverkene har ikke i tilstrekkelig grad sett hen til det allerede fastsatte rammeverket for høyere utdanning og det synes ikke som progresjon mellom nivåer i stor nok grad følges opp i de konkrete beskrivelsene.

NSO vil særlig problematisere bruken av delkvalifikasjoner, som enkelte har tatt til orde for. NSO er grunnleggende skeptisk til å beskrive formelle kvalifikasjoner i rammeverket, som ikke eksisterer i det norske utdanningssystemet. Rammeverket skal beskrive praksis, ikke åpne opp for nye områder som skal inngå som formelle nivåer i rammeverket. Avbrutt utdanning er etter NSO sitt syn ikke et formelt nivå i utdanningssystemet og bør derfor ikke belønnes med en formell kvalifikasjon. Dersom en åpner opp for dette på videregående- og grunnskolenivåene skaper dette en skjevhet i rammeverket. Særlig med tanke på at det ikke er åpnet opp for undernivåer for høyere utdanning (noe NSO er enig i at ikke skal inngå i rammeverket) blir det vanskelig å se at det skal eksistere to ulike prinsipper for beskrivelser av kvalifikasjoner i rammeverket.

Avslutningsvis ønsker NSO å påpeke hvordan det foreslåtte NKR kan være verktøy for opp- tak, godkjenning og innpassing av realkompetanse. Ved å ha tydelige beskrivelser for kom-

petanse og hvordan disse relaterer seg til formelle kvalifikasjoner blir det lettere å foreta realkompetansevurderinger. NSO er tilhenger av gode og effektive realkompetansevurderinger og har lyst til å påpeke at behovet for slike er økende i et stadig mer kunnskapsintensivt arbeidsliv.

NKR-dokumentet

Antall nivåer og prinsipper for innplassering

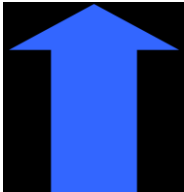
NSO synes antallet hovednivåer Kunnskapsdepartementet foreslår samsvarer med hvordan det norske utdanningsløpet er lagt opp. NSO støtter også departementets understreking av at det er viktigst at en kvalifikasjon er plassert inn på det riktige nivået, og ikke på høyest mulig nivå. NSO ser det likevel som hensiktsmessig at det blir gjort tydeligere at generell studiekompetanse er en direkte vei inn i høyere utdanning, samt en tydeligere framstilling av at fagskolene er en tertiærutdanning som ikke direkte leder til opptak til høyere utdanning. NSO vil understreke at dette ikke er et forsøk på å nedvurdere fagskoleutdanning, tvert imot, men at det foreliggende rammeverket forutsetter inngående kjennskap til norske forhold for å se hvordan progresjon er imellom de ulike nivåene. Dette er problematisk i en kontekst hvor utdanning på tvers av landegrensar blir stadig viktigere. NSO presenterer derfor et eget forslag til hvordan rammeverket kan vises. Denne visningen beskriver hvordan ulike kvalifikasjoner er likeverdige og hvordan progresjon i rammeverket er bygget opp. NSO vil peke på at denne visningen i større grad reflekterer hvordan det norske utdanningssystemet faktisk fungerer. Dette bidrar også til at det blir lettere å lese progresjon imellom de relevante nivåene fag- og yrkesopplæring -> fagskole, og generell studiekompetanse -> Bachelorgrad.

Det er positivt at det er utarbeidet to sett med læringsutbyttebeskrivelser for fagskoleutdanningen. Det er dog uheldig at disse må leses i sammenheng. NSO mener at det burde vært utarbeidet helhetlige nye beskrivelser for fagskole 2, slik at man ikke må legge fagskole 1-beskrivelsene til grunn der hvor det ikke er tilfelle. Fagskole 2-beskrivelsene bør kunne leses selvstendig.

NSO ønsker at NKR skal beskrive de klart definerte linjene som i dag eksisterer i mellom de norske utdanningsnivåene. Figuren under viser grafisk hvordan NSO tenker i forhold til NKR.

NSO mener at bruken av undernivåer generelt sett er uheldig. NSO mener at man prinsipielt skal holde seg til de konkrete nivåene som NKR og dagens utdanningssystem gir, og være forsiktig med å viske ut skillene mellom ulike nivåer ved å innføre undernivåer.

NSOs utkast til NKR

	Nivå 7: Ph.d. (3. syklus)
	Nivå 6: Mastergrad (2. syklus)
	Nivå 5: Bachelorgrad (1. syklus)
Nivå 4: Fullført fagskole 2	
Nivå 4: Fullført fagskole 1	
Nivå 3A: Fullført Videregående opplæring - Fag- og yrkeskompetanse	Nivå 3B: Fullført videregående opplæring - Generell studiekompetanse
Nivå 2: Grunnkompetanse VGO	
Nivå 1: Grunnskolekompetanse	

Innplassering av delkvalifikasjoner

NSO er enig med departementet at problematikken med delkvalifikasjoner bør utredes nærmere. Det er viktig at dagens NKR beskriver dagens offentlige utdanningssystem, så kan det sees på framtidige vurderinger og kvalifikasjoner ved en senere anledning.

NSO mener uansett at det er en prinsipiell diskusjon å ta inn delkvalifikasjoner som undernivåer da det er kun hele grader og vitnemål som bør være beskrivende for kvalifikasjonene. Delkvalifikasjoner som er uferdige studier og nesten fullførte grader, vil være problematisk å passe inn i et nivå og slike kvalifikasjonene vil kreve mer dokumentering, og det bør helst kun være hele grader og vitnemål som skal dokumentere kvalifikasjonene.

Grunnkompetanse

NSO forstår tanken bak et eget nivå 2 for Grunnkompetanse VGO med den begrunnelse at elever har krav på dokumentasjon om sin kompetanse etter ufullført videregående opplæring. NSO ønsker uansett å stille spørsmål ved om det er mulig å gi egne læringsutbyttebeskrivelser for en kategori som vil bestå av svært ulik kompetanse og kvalifikasjoner siden eleven kan hoppe av den videregående opplæringen når som helst under utdanningen i enda større grad. NSO vil peke på at det nå utarbeides læringsutbyttebeskrivelser for kurs og emner. Studenter kan dermed ved hjelp av en karakterutskrift og læringsutbyttebeskrivelserne dokumentere hvilken kompetanse vedkommende besitter. Dette kan også gjelde for videregående opplæring ved dokumentasjon som karakterer eller læreplaner, slik at det ikke er nødvendig med et eget nivå for grunnkompetanse. NSO ønsker å vise til at det også innen høyere utdanning er studenter som ikke fullfører en grad og den samme argumentasjonen vil her kunne gjøre seg gjeldende. De det gjelder kan imidlertid få dokumentasjon på sin kompetanse gjennom eksamensutskrift. Dette kan også gjelde for videregående opplæring, slik at det ikke er nødvendig med et eget nivå for Grunnkompetanse.

Læringsutbyttebeskrivelser og nivåbeskrivelser

1. Progresjon og sammenheng mellom nivåbeskrivelsene

NSO ønsker igjen å presisere at sammenhengen mellom nivå 3b) og nivå 5 må komme tydelig fram. Det er viktig at det kommer tydelig frem at nivå 4 gir enn annen kompetanse enn den på nivå 5, og at dette nivået tilpasses egenarten som allerede finnes på nivå 4.

2. Fullført og bestått videregående opplæring – ett eller to sett av læringsutbyttebeskrivelser

NSO synes det er bra at departementet har delt opp videregående opplæring og beskrivelsene der i to. Dette markerer tydelig at dette er to forskjellige, men likeverdige, utdanningsløp. NSO vil igjen understreke viktigheten at det kommer tydelig frem koblingen mellom generell studiekompetanse og høyere utdanningsløp.

3. Fagskolenivået

Høringsuttalelse

Viser til tidligere kommentarer under "Antall nivåer og prinsipper for innplassering". Det er positivt med individuelle realkompetansevurderinger og andre alternative veier til opptak til enkelte studier for søkere med fagbrev eller svennebrev, men disse er ikke en kvalifikasjon som bør stadfestes i et NKR da disse må vurderes individuelt og ikke skal gjelde som hovedregel.

Andre spørsmål

Selv om kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning allerede er ferdigstilt, så ønsker NSO å påpeke ett moment. Dette gjelder det første delnivået på nivå 5. hvor det i beskrivelsen står : "Nivå 5 (del av Bachelorgrad – første syklus): Kortere høyere utdanning." NSO synes det er uheldig at man beskriver nivået som en del av en Bachelorgrad, da den kortere høyere utdanningen man refererer til ofte er den etablerte Høgskolekandidaten. NSO ser gjerne at beskrivelsen kun er "Nivå 5: Kortere høyere utdanning."

Redaksjonelle merknader

NSO har ingen redaksjonelle endringer.